

Martine en Arnaud

Martine Brouwer en Arnaud Baranger vertrokken op 17 september vanaf de Space in Frankrijk voor een gesponsorde wereldreis per fiets: Le Lait autour du monde. Op hun route bezoeken ze zeventien landen om zo veel mogelijk spelers in de melkveehouderij in kaart te brengen. Nog voordat de droogte en branden de Russische landbouw begonnen te teisteren, bezochten zij er het platteland.

Start: **17 september 2009**

Duur: **1 jaar**

Fietskilometers afgelegd: **14.820**

Aantal lekke banden: **40**

Melk gedronken onderweg: **92 liter**

Grote velden aardappelen en granen sieren het landschap rondom Moskou. Runderen zijn ondanks de borden 'opgepast voor koeien' nauwelijks te bekennen. Maar in de regio Tver in het dorpje Verhanovo, 150 kilometer ten noordwesten van Moskou, toornen op eens hagelnieuwe ligboxenstallen hoog boven het landschap uit. Het bedrijf dat de naam van het dorp Verhanovo voert, is het enige in de wijde omtrek waar rundvee wordt gehouden.

In drie grote stallen huizen 1500 koeien en de Canadees Dave Flaherty (51) zwaait er de scepter. Flaherty maakte de stap naar Rusland drie jaar terug. Hij ging op zoek naar avontuur en vond dat als bedrijfsleider in Rusland op een melkveebedrijf van een vermogend zakenman.

Matige ruwvoer kwaliteit

Verhanovo is een splinternieuw bedrijf dat twee jaar geleden uit de grond is gestamp. Het bedrijf bewerkt 1500 hectare, waarvan nog een deel in handen is van de overheid. Naast de drie ligboxen-

Extra aandacht voor rantsoen kalfkoeien vanwege hoog kaligehalte in Russisch ruwvoer

Vruchtbaarheid als uitdaging

Het modern opgezette Russische melkveebedrijf Verhanovo heeft ambitie om te groeien. Vochtig en kalrijk ruwvoer is lastig voor de vruchtbaarheid van de veestapel, maar met een melkprijs van veertig eurocent zijn er volop toekomstmogelijkheden.

tekst **Martine Brouwer en Arnaud Baranger**

stallen is er een ruimte waarin de 2 x 24 standsmelkstal, de ziekenafdeling en de afkalfruimte zijn gemaakt. Aan handige details lijkt gedacht: over de voergang schuift een soort mestschuif enkele malen per dag het voer aan en de ventilatie is volledig computergestuurd.

'Uiteindelijk willen we hier 2500 koeien melken', vertelt Flaherty. 'Het vee komt voornamelijk uit Canada en Nederland. Twee maanden geleden kregen we nog 250 vaarzen vanuit Nederland. Ons bedrijf is nog volop in de groei.' De melkkoeken gaan drie keer per dag door de melkput en leveren daarbij gemiddeld 28 kg melk per dag.

Het aantal werknemers is met 65 personen fors. 'Arbeid is goedkoop', verduidelijkt Flaherty en hij legt uit dat er gewerkt wordt in ploegendiensten van twaalf uur. Een Russische collega ondersteunt Flaherty bij de logistieke taken en een Nederlander bij het veehouderijgedeelte. Voor de voederwinning is een Russische agronoom aangetrokken, maar het winnen van goed ruwvoer blijft

Dave Flaherty: 'Arbeid is hier goedkoop'

zorgen voor hoofdbrekens. 'In deze regio hebben we arme gronden', weet Flaherty inmiddels. 'Ik schat onze gemiddelde grasopbrengst op zes ton droge stof per hectare. Vaak is het gras dat we binnenhalen te nat. In het rantsoen proberen we daarom drogere partijen met nattere partijen te mengen.' De matige ruwvoer kwaliteit is ook een van de redenen waarom het aandeel granen fors is. 'Het tmr-rantsoen bevat 18 procent eiwit en bestaat voor 55 procent uit silage en 45 procent uit graan.'

Melkveebedrijf Verhanovo is twee jaar oud en heeft een moderne uitstraling

Door drie maal daags melken draait de melkput 24 uur per dag

Flaherty runt naast Verhanovo nog drie andere bedrijven die tot het veehouderijcomplex behoren. Op een van deze bedrijven staan 500 melkkoeken. 'De koeien blijven sowieso hier op het bedrijf in Verhanovo gedurende de eerste 150 dagen van de lactatie. Hier kunnen we ze goed managen. Daarna gaat een deel van de oudmelkte dieren naar een andere melkunit', vertelt de manager over het tweede melkveebedrijf. Een andere locatie is speciaal voor de opfok van jongvee. Daarnaast is er een locatie met 100 dieren die besmet zijn met leukose.

Vruchtbaarheid cruciaal

De melkprijs bedroeg afgelopen maanden 16 roebel (39 eurocent) per kg melk. 'Dat is een goede prijs. We merken inmiddels wel de gevolgen van de economische crisis, maar gelukkig is de wereldwijde melkrijzen crisis vorig jaar aan ons voorbijgegaan.'

Veel meer zorgen maakt de bedrijfsleider zich over de vruchtbaarheidsproblemen van de veestapel. 'Voor veel Russi-

sche bedrijven is dat een zorg. Meerdere grootschalige melkveehouderijen zijn er door problemen met het drachtig krijgen van koeien mee gestopt. Zonder kalfkoeien is er immers geen melk.' Flaherty relateert de vruchtbaarheidsproblemen aan het voer. Daarom besteedt hij nu extra aandacht aan het voeren van dieren drie weken voor afkalven. 'Voeranalyses geven aan dat ons ruwvoer rijk aan kalium is. De reden daarvan is vooralsnog onbekend omdat we geen kaliumrijke kunstmest gebruiken.' Op koeniveau belemmert kalium de opname van magnesium, weet Flaherty. 'Een magnesiumtekort leidt tot melkziekte. Dat kan zorgen voor het aan de nageboorte blijven staan, gekantelde leb- magen en verminderde voeropname. Het rantsoen van de groep vlak voor afkalven bevat nu niet meer dan één à twee procent kalium.'

Flaherty let niet alleen goed op het kaliumgehalte, maar heeft ook extra aandacht voor verplaatsing van de koeien naar een andere groep. 'Verhuizen van

dieren naar andere groepen op kritische momenten is funest. Als een vaars moet wennen aan een voerhek of aan een strohok, daalt de voeropname. Ik zet de koeien hooguit een paar uur voor afkalven in een andere box en dan gaan ze snel naar de groep verse koeien.'

Veel ongebruikte grond

Veel grond in de regio ligt braak, ondanks dat de Russische regering de agrarische sector promoot. 'De regering streeft naar zelfvoorziening van voedsel voor de hele bevolking. Dat valt namelijk onder het kopje "nationale veiligheid". Die zelfvoorziening is een lastig streven omdat de agrarische sector in Rusland nog steeds de slechte reputatie van "arme boeren" heeft', aldus Flaherty. 'Door investeringen zoals ons bedrijf komt daar nu wel langzaam aan verandering in. Maar wij krijgen steeds minder ondersteuning van de regering, die zich steeds meer richt op de kleinere familiebedrijven. Ik kijk met interesse naar deze ontwikkelingen.'

